

Protocol Verwijdering

1. Doel

Dit protocol beschrijft de stichtingbrede kaders en procedures voor het verwijderen van een leerling binnen alle scholen van SO Fryslân. Het doel is:

- Het waarborgen van een zorgvuldig en transparant verwijderingsproces;
- Het afwegen van het belang van de school en de leerling;
- Het waarborgen van rechtsgelijkheid en naleving van wet- en regelgeving.

Verwijdering is een uiterste maatregel en vindt alleen plaats als er geen alternatieve oplossingen beschikbaar zijn en er een passende plek op een andere school of instelling is gevonden.

2. Definitie en bevoegdheid

Verwijdering is het besluit van het bevoegd gezag om een leerling niet langer tot de school toe te laten. Dit kan zijn op grond van:

- **Onderwijskundige/organisatorische redenen:** de school kan niet (langer) voldoen aan de zorgbehoefte van de leerling;
- **Sanctiegrond:** ernstig wangedrag van de leerling en/of ouders.

De wettelijke regeling voor het Bijzonder/Openbaar onderwijs is hierbij van toepassing.

Het bevoegd gezag (Bestuur) is verantwoordelijk voor verwijdering. Verwijdering is een ingrijpende maatregel, zowel voor de school als voor de leerling en diens ouders. Daarom beslist niet de schooldirecteur over de verwijdering, maar het bestuur van SO Fryslân. Het verwijderingsbesluit geeft aan hoe het bevoegd gezag een afweging heeft gemaakt tussen het belang van de school bij verwijdering en het belang van de leerling om op de school te blijven.

Voordat men een beslissing neemt, dient het bevoegd gezag (Bestuur) de betrokken collega's en de directie te horen. Hiervan wordt een verslag gemaakt wat aan de ouders ter kennis worden gesteld en door de ouders voor gezien wordt getekend. Dit verslag gaat naar inspectie van het onderwijs en ambtenaar leerplichtzaken.

3. Procedure

Deze procedure beschrijft de stichtingbrede werkwijze en de minimale stappen die in alle scholen worden gevolgd bij de uitvoering van dit protocol. Indien er over wordt gegaan tot verwijdering, worden de volgende stappen door de directeur uitgevoerd:

1. **Vooroverleg:** raadplegen van bevoegd gezag, leerkracht(en) en CvB om het voornemen tot verwijdering op te starten.
2. **Ouders en leerling uitnodigen voor gesprek:** schriftelijke uitnodiging voor overleg.
3. **Verslag:** er wordt een gespreksverslag opgesteld. Deze wordt verstuurd naar bevoegd gezag, ouders en CvB.
4. **Definitief besluit:** bevoegd gezag neemt beslissing tot verwijdering; SWV, Inspectie van het Onderwijs en leerplichtambtenaar (LPA) worden geïnformeerd.
5. **Plaatsing op andere school:** een passende school voor de leerling wordt concreet aangeboden.
 - Voor **leerlingen van (voormalig) cluster 3** geldt: verwijdering kan pas plaatsvinden als **een andere school bereid is de leerling toe te laten**.
6. **Toestemming ouders:** Bij acceptatie door de ouders start de inschrijfprocedure bij de andere school.
7. **Weigering ouders:** Bij weigering wordt het verwijderingsbesluit doorgezet en kan de school een onderwijsconsulent inschakelen voor ondersteuning en begeleiding.

4. Onderbouwing

Wettelijke gronden

- **Wet op de expertisecentra (WEC), art. 40–42:** regelt verwijdering van leerlingen uit speciaal onderwijs en VSO.
- **Algemene wet bestuursrecht (Awb), art. 6:162 BW:** zorgvuldige besluitvorming.
- **Inspectierichtlijnen schorsing en verwijdering:**
<https://www.onderwijsinspectie.nl/onderwerpen/leerplicht/schorsen-en-verwijderen/speciaal-onderwijs-schorsen-en-verwijderen>.

Gronden voor verwijdering

Bij de behandeling van verwijdering wordt onderscheid gemaakt tussen:

1. **Onderwijskundige/organisatorische verwijdering:** de school kan niet langer voldoen aan de zorgbehoefte van de leerling.
2. **Sanctiegrond verwijdering:** ernstig wangedrag van de leerling en/of ouders.

Verwijdering is alleen mogelijk als een andere school bereid is de leerling toe te laten (artikel 40 WEC).

Ad.1: Zorgbehoefte

Om te bepalen welke beslissingsruimte een school heeft is het van belang eerst vast te stellen of de leerling formeel wel thuis hoort in of toelaatbaar is tot het speciaal onderwijs. Speciale scholen kunnen een leerling eventueel verwijderen op grond van zwaarwegende argumenten, die veelal gebaseerd zullen zijn op een ernstige andere problematiek dan de ondersteuningsbehoefte waarvoor de leerling is geplaatst. Men zal dan adviseren om naar een andere school voor speciaal onderwijs te gaan. Indien de ouders echter plaatsing willen handhaven op de huidige speciale school kan een verwijderingprocedure worden gestart.

Tenslotte kan een leerling ook worden verwijderd op verzoek van de inspecteur, indien hij van oordeel is dat de leerling op grond van de geconstateerde ondersteuningsbehoefte niet op de school had mogen worden toegelaten. De mogelijkheden tot verwijdering op grond van zorgbehoefte komen overeen met de regels van de weigering een leerling op deze grond tot de school toe te laten.

Ad.2 Verwijdering wegens ernstig wangedrag

Van wangedrag kan in uiteenlopende situaties sprake zijn: herhaaldelijk schoolverzuim, overtreding van de schoolregels, agressief gedrag, bedreiging, vandalisme dan wel seksuele intimidatie. Verwijdering is dan een sanctie. Ook het wangedrag van ouders, zoals intimidatie van leerkrachten, kan een reden zijn de leerling te verwijderen.

Procedureel is het volgende van belang:

1. Er zijn gedragsregels in het schoolreglement hoe we met wangedrag omgaan en wanneer de grens van verwijdering bereikt is.
2. Maatregelen ter voorkoming van herhaling hebben gefaald (schorsing, gedragsafspraken).
3. De leerling/ouders is/zijn gewaarschuwd dat bij de eerstvolgende herhaling tot verwijdering zal worden overgegaan.

Wanneer de leerling (of zijn ouder) ondanks eerdere gedragsafspraken en ondanks een laatste waarschuwing zijn gedrag niet verbetert, gaat de school over tot verwijdering. Er is ook wangedrag denkbaar waarbij onmiddellijk verwijdering geboden is, zonder de genoemde eerdere maatregelen of voorafgaande waarschuwing. Dit geldt alleen in zeer ernstige gevallen. In de verschillende stadia van de procedure wordt de inspectie geraadpleegd.

Preventie

Voorafgaand aan verwijdering moet het protocol schorsing zijn uitgevoerd, waarin de preventieve maatregelen zijn vastgelegd.

Toetsingskader

De scholen van SO Fryslân baseren de beslissing over verwijdering van een leerling op het schoolondersteuningsprofiel (SOP) zoals opgenomen in de schoolgids van de betreffende school.

5. Voorbeelddocumenten

- Bijlage 1: Voorbeeldtekst verwijderingsbrief

Bijlage I Voorbeeldtekst verwijderingsbrief

[Plaats, Datum]

Betreft: voornemen tot verwijdering

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij delen wij u mede, dat wij voornemens zijn uw [zoon/dochter naam] van [naam school] te verwijderen.

De redenen die hieraan ten grondslag liggen zijn:

1. Reden verwijdering

- a. de locatie kan niet langer voldoen aan de zorgbehoefte van de leerling
- b. er is sprake van ernstig wangedrag van het kind of de ouders
- c. er is sprake van gedrag dat in strijd is met de grondslag van de locatie

2. Voorgeschiedenis

Time out, schorsen, enz.

3. Reeds genomen stappen

Wij willen u graag uitnodigen om op locatie te komen voor overleg over ons voornemen naam te verwijderen en nodigen u uit op [datum en tijd].

In het overleg zal wat betreft de directeur worden ingegaan op de volgende onderwerpen:

- de aanleiding voor deze maatregel;
- de overwegingen van de locatie (de redenen);
- uw opvattingen over de zaak;
- de procedure;
- vervolgafspraken.

Van dit gesprek wordt een verslag gemaakt, dat u ter kennisgeving wordt toegestuurd en voor gezien wordt ondertekend.

Verwijderen is een beslissing van het bevoegd gezag. Namens het bevoegd gezag zal [naam] bij dit gesprek aanwezig zijn. Voordat het bevoegd gezag een beslissing neemt, zal het de betrokken collega en de directie horen. Hiervan wordt een verslag gemaakt door [naam directeur] en u ter kennisgeving worden toegezonden. Het verslag zal eveneens worden toegezonden aan de leerplichtambtenaar en de onderwijsinspectie.

Het bevoegd gezag zal u schriftelijk informeren en met redenen over het wel of niet voornemen tot verwijdering, waarbij u gewezen zult worden op de mogelijkheid tot het indienen van een bezwaarschrift.

[Handtekening directeur]

[Naam directeur]

[Functie]